

Monumentnummer*: 518285

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 15 april 2002
Kadaster deel/nr 82909/46

Woonplaats*	Gemeente*			Provincie*			
Amsterdam	Amsterdam			Noord-Holland			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Plantage Kerklaan	36			1018 CZ	Amsterdam	Bij	
Plantage Kerklaan	40			1018 CZ	Amsterdam		
Plantage Kerklaan	38			1018 CZ	Amsterdam	Bij	
Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding		Grondperceel		
Amsterdam	O				5198		

Omschrijving**

Inleiding

Naar eclectisch ontwerp van A.L. van Gendt in 1886 gebouwd voormalig Etnografisch MUSEUM (10), onderdeel van het Artiscomplex. In de ruime zalen van de etage werd de verzameling etnografica opgenomen. Later is het Etnografisch Museum uit Artis verdwenen en naar het Tropeninstituut overgebracht. In 1923 werd hierin het Zoölogisch Laboratorium van de Universiteit van Amsterdam gevestigd. Het gebouw werd toen door B.J. Ouëndag verbouwd. Er ontstonden een auditorium, collegezalen en een woning voor de amanuensis. Tegenwoordig bevinden zich op de verdiepingen diverse kantoren van Artis, het Artis-atelier en een modern nachtdierenverblijf op de begane grond. Het museum staat op de oostelijke helft van het park, met de korte zijgevel langs de noordgrens en steekt dwars het park in.

NB. Voordien stond hier het pakhuis "De Volharding", sedert 1867 als runderstal in gebruik.

Omschrijving

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Op langgerekte rechthoekige plattegrond opgetrokken gebouw van drie bouwlagen en kap. Het voormalig museum bestaat uit een middenpaviljoen, twee zijvleugels en twee hoekpaviljoens, resp. 3, 7 en 1 travee breed. De symmetrische gevels van het vrijstaande gebouw zijn sterk horizontaal en vertikaal geleed. Het geheel staat op een natuurstenen plint. Gevels van de begane grond verder uitgevoerd in schoon metselwerk in roodbruine baksteen in staand verband, afgewisseld met speklagen en vensteromkaderingen van natuursteen. De bovenliggende geveldelen zijn alle afgewerkt met witgeschilderd pleisterwerk. De vleugels worden afgesloten met een stomp zadeldak met roeven. Op de noklijn bevindt zich aan weerszijden van het middenpaviljoen een korte houten opbouw ter ontluchting. Ontluchtingsroosters met lamellen en klein tentdak als afsluiting. In de schilden van de zadeldaken enkele dakvensters. Het middenpaviljoen wordt afgesloten met een afgeknot schilddak met gebogen schilden. Schilden worden gedekt met shingles. Geprofileerde gootlijst en verstevigde ribben van de hoekkepers. Boven de kroonlijst die de gevel van het middenpaviljoen afsluit bevindt zich nog een dichte balustrade met cassettes en geprofileerde lijst. Hoekpaviljoens hebben naast schuinopgaande schilden aan weerszijden een centraal tentdak met gebogen schilden. Centraal hierop een korte houten opbouw met kroonlijst. Gedekt met shingles en verstevigd op de ribben. Boven de kroonlijst die het hoekpaviljoen afsluit bevindt zich nog een dichte balustrade als omschreven. Het middendeel van de korte zijgevel loopt hoger door en wordt later besproken. Bij het hoekpaviljoen aan de noordzijde een hoge gemetselde schoorsteen met ijzeren stang. De ZO-gevel heeft een risalerend middenpaviljoen. Begane grond als gemetselde sokkelzone. Tweetal kleine vensters aan weerszijden van de in portiek gelegen toegangspartij. Aan beide zijden hierin gekoppelde Toscaanse zuilen. Cordonlijst waarboven centraal venster onder serliana. Balustrade, paren halfzuilen, decoratief lijstwerk en gebosseerde spaarvelden. Links en rechts van deze partij gevelvlakken met in stucwerk geïmiterde natuursteenblokken en fantasie-pilasters van een kolossale orde. Kleine openingen in het gevelvlak. Boven een kroonlijst een hoog fries met corresponderende korte pilasters waartussen geprofileerde velden met ronde cassettes. Tussen de 'kapitelen' bevindt zich verder een tandlijst. Boven een brede kroonlijst bevindt zich dan de borstwering als beschreven bij het dak. Het gevelvlak van de zijgevels is verdeeld middels pilasters. Op de begane grond eenvoudige deuropening met getoogd venster boven de bovendorpel. Links en rechts naast dit venster een smaller venster. Vensters hebben metalen roeden. Sluitstenen boven de vensters. Gemetselde lisenen zorgen voor de geleiding van deze bouwlaag. Boven de cordonlijst worden deze voortgezet door de gepleisterde pilasters van een kolossale orde. Tussen deze pilasters kruisvensters in geprofileerd kader en met kroonlijst. Boven een dergelijk venster serie van drie gekoppelde vensters met halfronde bovenlichten. Hierboven de klossen van de gootlijst. In de gevels van de hoekpaviljoens slechts één venster. Over het algemeen bestaan de gevelvlakken uit natuursteenimitatie in pleisterwerk. De pilasters zijn vlak gepleisterd. Aan de NW-zijde bevindt zich eveneens een dergelijke gevel. Aan de ZW-zijde en de NO-zijde bevinden zich de korte gevels met middenrisaliet. Deze fungeren als voorgevel van de hoekpaviljoens. Op de begane grond weer het gemetselde geveldeel. In de middenrisaliet bevindt zich een centrale toegangspartij met dubbele deur. Verder kleine vierkante en eenvoudige vensters. Boven de cordonlijst een geaccentueerd venster in serliana als omschreven bij de gevel aan de ZO-zijde. Kroonlijst op klossen waarboven links en rechts delen van de borstwering. In het midden een hoger opgetrokken deel met vier gedrongen pilasters en decoratief lijstwerk. In het centrum een wijzerplaat van een uurwerk. Afsluitende kroon- en gootlijst.

Waardering

Uit 1886 daterend voormalig Etnografisch Museum van algemeen belang wegens architectuur- en cultuurhistorische waarde en als historisch-functioneel onderdeel van het Artis-complex.

Hoofdcategorie

Cultuur, gezondheid en wetenschap

Subcategorie

Welzijn, kunst en cultuur

Functie

Museum

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument